

NIEZWYKŁE ZNALEZISKO

W poniedziałek 10 kwietnia 2006 r., podczas prac melioracyjnych na stadionie sportowym w Nowym Wiśniczu, bezpośrednio pod murawą, na głębokości kilkunastu centymetrów odkryte zostało mosiężne działo armatnie.

Znalezisko było dziełem przypadku. Rozpoczęła się wiosenna runda rozgrywek piłkarskich, a na wiśnickim boisku usytuowanym u stóp zamku Lubomirskich, zalegała woda. Konieczne było sprawdzenie i poprawa drenażu. Wykopana lufa armatnia umieszczona była równolegle do głębiej posadowionych, ułożonych co metr, rur drenarskich i tylko tym należy tłumaczyć fakt, że nie została odnaleziona w latach 50-tych XX wieku, kiedy wykonane było drenowanie płyty stadionu.

Odnaleziony eksponat jest bardzo dobrze zachowany. Działo kalibru 19,5 cm, waży 460 kg, ma 166,5 cm długości i wykonane jest z mosiądzu. Jest bardzo pięknie zdobione maszkaronami oraz ornamentami roślinnymi. W centralnej jego części umieszczony jest herb Lubomirskich Szreniawa. Wstępna ekspertyza dokonana przez znawcę tematyki polskich militariów, prof. Jerzego Petrusa, pozwoliła ustalić czas powstania armaty. Datowana jest ona na rok 1626 lub 1627. Znajdujące się na niej

napisy wskazują na fakt, iż była własnością Stanisława Lubomirskiego. Jest jedną z czterech należących do tego rodzaju, oraz jedną z ponad stu armat odnalezionych w Polsce. Pozostałe 3 armaty, które były niegdyś własnością Lubomirskich i pochodzą z Wiśnicza, znajdują się obecnie na Wawelu, ale ta znaleziona w Wiśniczu jest najstarsza. Jak zabytkowe działo znalazło się pod płytą boiska? Na to pytanie pozwoli odpowiedzieć szczegółowa analiza historyczna. W tej chwili możemy opierać się tylko na przypuszczeniach. Jedna z hipotez zakłada, że zgubili ją Szwedzi, wycofując się po grabieży wiśnickiego zamku w czasie potopu w 1655 r. Ważąca prawie pół tony armata mogła wypaść z jednego ze 150 wozów wywożących kosztowności i dzieła sztuki z wiśnickiego zamku i tak pozostać w ziemi do chwili odnalezienia.

Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnowie, armata pozostanie w Muzeum Ziemi Wiśnickiej.

Znalezisko jest niezwykle pięknym prezentem na okrage 390 urodziny Nowego Wiśnicza, które miasto obchodzić będzie w czerwcu tego roku.

Redakcja WW

Moment odkrycia działa

Miejsce znalezienia

Wydobycie znaleziska

XVII-wieczne działo